

20.449

Foll. 20.449

Miércoles a las 8

R.20.449

Faint, illegible handwriting, possibly bleed-through from the reverse side of the page.

EX LOCIS THEOLOGICIS

PROPOSITIONES

PUBLICO DISCRIMINI VERTIT

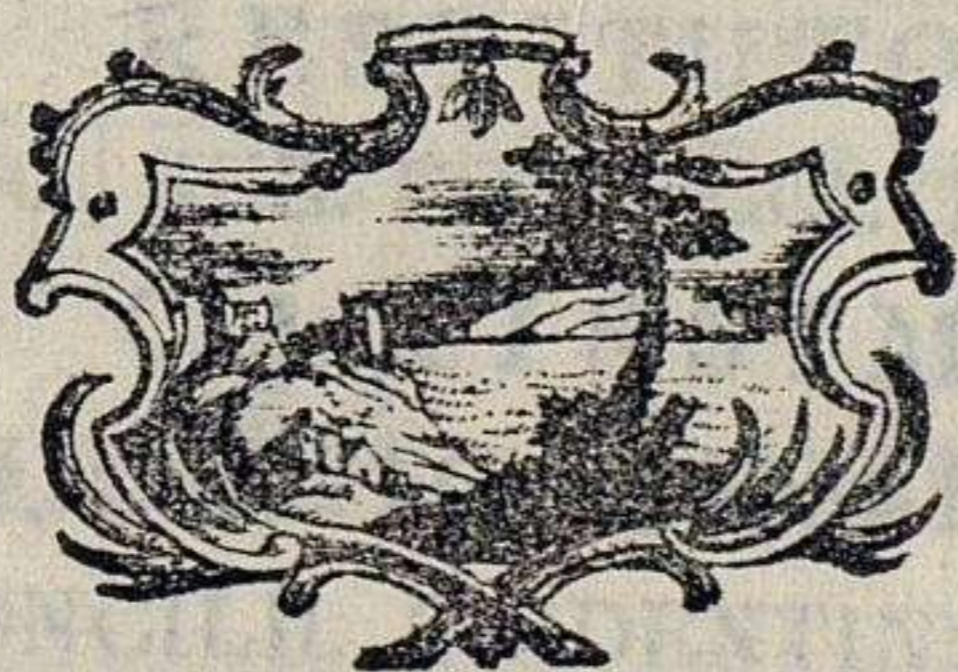
D. ANTONIUS VIDAL ET JUAN,

Orcelensis Academiae Collegio-Seminarii Imaculatae

Deiparae Togatus Alumnus.

P A T R O N O

D. D. ANTONIO LOZANO ET CANO,
Seminarii eiusdem Alumno, Philosophiae Magistro, Sac.
Theologiae Doctore, Locorum Theologorum Professore,
atque Illmi. eiusdem Civitatis Episcopi Seminarii
Praesulis Honorario Ephebo.

PALAE STRA ORIOL. TEMPL. SS. VV. IUSTAE,
& Ruffinae. Die 17 mensis Iunii, anni MDCCCLXXVIII.

Cum Superiorum permissu.

MURCIAE : APUD FRANCISCUM BENEDITO.

EX LOCIS THEOLOGICIS

PROPOSITIONES

PUBLICO DISCRIMINE VERBIT

D. ANTONIUS VIDAL ET JUAN

Oratorum Academiae Collegio Seminarii Inscriptas

Deipare rogatus Alumnus.

PATRINO

D. D. ANTONIO LOZANO ET CANO

Sancti eiusdem Alumno, Philosophiae Magistro, Soc.
Theologiae Doctore, Locorum Theologicorum Professori
apud illam eandem Civitatis Rectori Seminarii
Praeside honorario Iphodo.

PALAESTRAM ORIOLE TEMPLI SS. VV. IUSTAE
& Rufinae, Die 14 mensis Iunii, anni MDCCCLXXIII.

Cum Sacerdotum Seminarium
BUCINAE: APUD IERUSALEM BENEDICTO.

D. O. M.

MEMORIAE

ILLUSTRISSIMI. AVITAEQUE. NOBILITATIS

VIRI

D. IOH. ELIAE. GOMEZ. DE. TERAN

OB. EGREGIAS. ANIMI. DOTES

VIRTUTUMQUE. ORNAMENTA

FELICIBUS. AUSPICIIIS

AD. ORCELENSIS. CIVITATIS. INFULAS

EVECTI

UBI. OB. ADSERTA. NAVITER. ECCLESIAE. IURA

ET. COLLAPSOS. MORES. PRISTINAE. INTEGRITATI

RESTITUTOS

BENEDICTO. XIII. PONTIFICI. TER. MAXIMO

CARISSIMI

OB. COLLEGIO-SEMINARIUM

AD. CONCILII. TRIDENTINI. NORMAM

AERE. SUO. EXTRUCTUM. AD. CUMULUM

OB. PENUM. ETIAM. LITERARIAM

EDITIS. LIBRIS

ERUDITAE. PIETATIS. REFERTISSIMIS

LOCUPLETTATAM

DEO. REGI. PATRIAE. LITERIS

GRATISSIMI

ANN. LXX. FATO. ILLACRUMABILE!

FUNCTI

ANTONIUS. VIDAL. ET. JUAN

PRO. INDUTA. GRATUITO. TOGA. CANDIDA

AUDITISQUE. PHILOSOPHICIS. A C. THEOLOGICIS

DISCIPLINIS

THESES. PUBLICA. PALAESTRA. PROPUGNANDAS

IN. AETERNUM. GRATI. ANIMI

MONUMENTUM

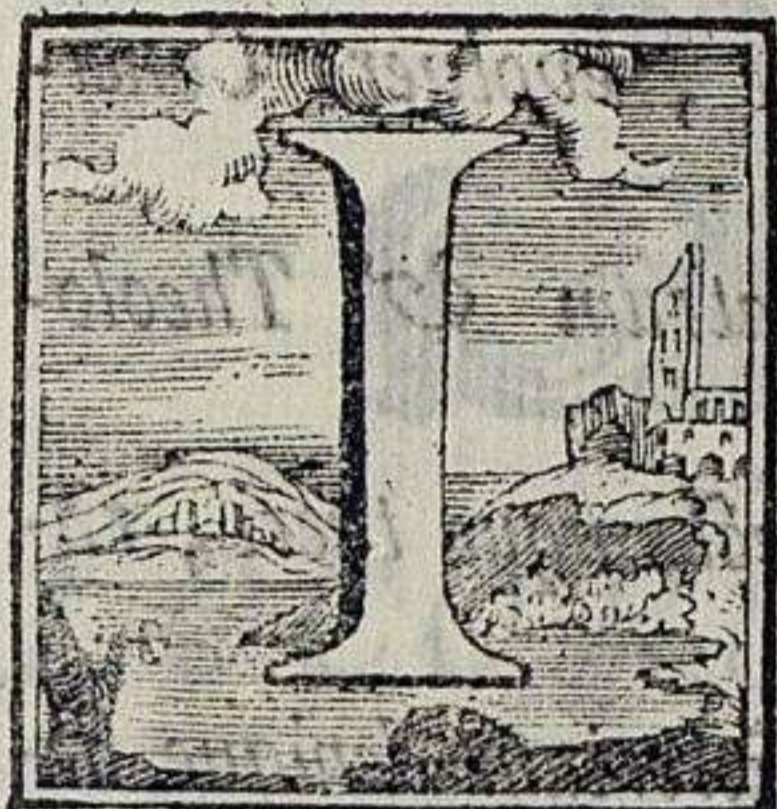
L. L. Q.

CONSECRAT. DICAT. NUNCUPATUR

ANNO CIOCCCLXXVIII.

PRAE-

PRAEFATIUNCULA.

LIS qui ad Sacram Theologiam ap-
pellunt animum, si non cum umbris
velitari, sed veris forsitan aliquando
cum haereticis futuris concertationibus
animum velint assuescere; Locorum Theologicorum notitia
necessaria est, unde non fucata, non ad rixas, ad conten-
tiones, non ad inanitates facta argumenta depromere pos-
sint, sed solida, quaeque nobilissimae scientiae maiestatem
non dedeceant. Huic fini integer annus addiscendo tracta-
tui, quem in hanc rem concinavit V. Cl. Gaspar Iueni-
nus, impendi in nostro Seminario solet. Huius tractatus
primi nos publicae concertationi Theses committimus. Nec ta-
men eâ confidentiâ ut credamus, omnia quae praesse ac ve-
luti per transennam tractat Cl. Auçtor, abundè nos ex-

plicaturos : quippe qui sciamus , immensi moliminis rem esse
Sacra Biblia addiscere , traditiones nosse , evolvere Conci-
lia , Ecclesiae dogmata tutari , SS. Patrum & Theolo-
gorum auctoritatem sanctam per omnia testamque tueri , ra-
tionis iura ad revelationem exigere , Historiam denique de-
glutire , quorum omnium onus incumbit illi qui Locorum
Theologorum exactissimam rationem reddere promittat.
Candidè ergo fatemur , nos exantlatam in hocce tractatu
operam probaturos , praeterea nihil. Quem tenuitatis nostrae
poeniteat , manus huc viresque adferat , ingenium periclite-
tur , arrogantiae forsàn & ipsum poenitebit. Ad rem.

LOCORUM THEOLOGICO-

rum numerus, indoles & natura.

I.

Ocorum theologorum nomine nihil aliud intelligimus nisi fontes quosdam, ex quibus theologia sua eruit argumenta, quibus utitur vel ut fidem explicet adstruatve regulas morum, vel ut tùm fidem, tùm morum regulas liberet ab haereticorum hominum aliquorumque etiam catholicorum proprio genio

indulgentium corruptelis.

II. Eorum elenchum denario nos quidem numero complectimur. Nimirùm Scripturam Sacram, Christi & Apostolorum Traditiones, Sacrosancta Concilia, Romani Pontificis iudicium, Ecclesiae Catholicae consensum, Auctoritatem Sanctorum Patrum, Scholasticorum, Historiae, Philosophorum, humanam denique rationem.

III. In his Locis argumenta omnia theologica delitescunt eo tamen discrimine in lucem eruenda, ut quae ex septem prioribus eliciantur propria ea sint huius facultatis, quae verò ex tribus posterioribus adscrititia sint ac veluti ex alieno emendicata. Age, singulos adtingamus.

SCRIPTURA SACRA.

I. **I**Nter sacrae doctrinae fontes primas Scripturae quae Sacrae nomine insignitur deferimus ; quaeque Verbum Dei est ab ipso literis consignatum.

II. Partitur Scriptura in libros veteris ac novi Testamenti.

III. Utriusque Testamenti libri alii Legales sunt , alii Historici , Prophetici alii , alii denique sapientiales.

IV. Certum apud nos est ac civitate donatum dogma, omnes Sacrarum Scripturarum libros veros ac genuinos esse, non supposititios.

V. Pro comperto pariter habemus ; universam Scripturam Sacram integram penitus & incorruptam in partibus substantialibus ad nos usque pervenisse.

VI. In malam crucem heterodoxos agimus , Deum saepius in Scripturis mentitum fuisse , nefario scelere blasphemantes. Deus enim O. M. : ne maximas quidem exerens omnipotentiae suae vires mentiri per se , aut per administrum potest.

VII. Ergo divinae auctoritatis sunt omnes Sacrarum Scripturarum libri , ideoque omnino infalibiles : Dominus enim locutus est per os Sanctorum, qui a saeculo sunt Prophetarum eius.

VIII. Sequitur inde, ipsum principem esse Scripturarum causam, homines vero instrumentalem tantum.

IX. Nihil in Scriptura Sacra reperies, quod Spiritu Sancto dictante non fuerit conscriptum.

X. Sacrorum librorum indicem seu catalogum Canonem appellamus. Triplex est : alius Iudaeorum, alius Catholicorum, Haereticorum alius.

XI. Ad Iudaeorum Canonem quod attinet, duobus ille supra viginti libris continetur.

XII. Illorum opinionem respuimus asserentium, eo sensu Esdras Iudaici Canonis auctorem esse, quod universam Scripturam

turam

3

turam Sanctam tempore captivitatis Babylonicae cum urbe ac Templo flammis absuntam, per quadraginta dies, quinque viris memoriter dictatam, denuò restituerit.

XIII. Hoc Esdrae tantum nobis concedendum videtur, quòd vel temporum iniuria dispersas Scripturae reliquias naufragio substraxerit, in unum corpus collegerit, & à mendis bene multis, quae scribarum negligentia irrepserant, expurgaverit.

XIV. Catholicorum Canon quovis saeculo hosce veteris novique Testamenti libros in omnibus Ecclesiis complectebatur, Pentatheucum Moysis, librum Iosue, Iudicum, Ruth, Regum quatuor, Paralipomenon duos, Esdrae & Nehemiae duos, Iob, Psalterium C. L. psalmorum, Proverbia, Ecclesiasten, canticum canticorum, Prophetas maiores quatuor, minores duodecim. Evangelia Matthaei, Marci, Lucae, Iohannis; Acta Apostolorum; omnes Pauli epistolas, eam tantam exceptam, quae est ad Haebreos, duas epistolas canonicas, videlicet Petri unam, Iohannis alteram.

XV. Plures libri qui nunc sunt sacri, non fuerunt semper in omnium Ecclesiarum Canone; Esther nimirum, Baruch, Danielis pars, Tobias, Iudith, Sapientia, Ecclesiasticus, Machabaeorum primus & secundus; Marci, Lucae, Iohannis partes quaedam, Epistola ad Hebraeos, Epistola Iacobi, posterior Petri, primae Iohannis particula, secunda & tertia Iohannis, Epistola Judae, Apocalypsis.

XVI. Quinam libri Canonici iam sint post Concilii Tridentini decretum, Catholicis notius est, quam ut ulla disquisitione indigeat.

XVII. Nec unus fuit antiquitus, nec est etiam modò apud haereticos Scripturarum Canon.

XVIII. Persuasum nobis est, autographos quos vulgus originales vocat, primosque veteris Testamenti codices omnes hebraico idiomate locutos fuisse, si libros Tobiae, Iudith, Esdrae ac Danielis excipias, qui Chaldaicam conscripta lingua

pri-

4
primam lucem adspexere ; Machabaeorum verò secundus Graecus est.

XIX. Quos autem novum Testamentum complectitur libri autographograeco usi fuerunt sermone , uno excepto Matthaei Evangelio , quod Syriacè (fuit enim tum temporis haec vulgaris ipsorum Hebraeorum lingua) scriptum prodiit.

XX. Hodiernus veteris Testamenti Hebraicus textus non ita purus est , ut nulla levis momenti errata , nulla menda in eum irrepserint ; in iis verò quae ad fidem & mores pertinent purus est omnino. Idem de Graeco novi Testamenti textu dicimus.

XXI. De numero versionum Graecarum veteris Testamenti multiplex est opinio. Probabilius credimus , decem tantum editas fuisse.

XXII. Principem inter eas locum obtinet versio , quae Septuaginta Interpretum dicitur , seu quam , regnante in Aegypto Ptolomaeo Philadelpho tertio rege ab Alexandro Magno , duo & septuaginta seniores edidere.

XXIII. Incertum est , quo anno regni Ptolomei incoepa fuerit haec versio : sed satis constat , quantum ad eam absolvendam temporis impenderint.

XXIV. Alexandriae in Aegypto , seu in vicina urbi illi insula *Pharo* , septuaginta Interpretes versionem ediderunt. Utrum autem singuli separatim , an bini & bini , an potius omnes inter se conferentes , incertum est : probabilius ducimus , singulis inclusos cellulis versionem adornasse , si veteres Ecclesiae Patres , & nobiles Iudaeorum audiantur historici.

XXV. Non solum Pentatheucum septuaginta Interpretes vertere , sed libros etiam omnes , qui tunc erant in Canone Iudaeorum.

XXVI. Septuaginta Interpretum versio divinae fuit olim auctoritatis : authentica est his etiam temporibus in rebus ad fidem & mores pertinentibus.

XXVII. Ad Latinas Scripturae versiones quod attinet,
cons-

constat plures extitisse ante Hieronymi tempora veteris Testamenti ex Graeca septuaginta, & novi Testamenti ex fonte Graeco versiones.

XXVIII. Inter varias, quae tunc temporis ferebantur bibliorum versiones Latinae, ea quae dicebatur *Itala* in Ecclesiis obtinebat occidentalibus.

XXIX. Ut de bibliorum versionibus Latinis editis ab Hieronymo nonnulla delibemus, immane quantum laboris studiique in Sacris Scripturis interpretandis ornandisque Maximus Ecclesiae Doctor impenderit. Itaque vetus Testamentum, aliquibus libris exceptis, iuxta Hebraicum transtulit in Latinum.

XXX. Aliquos etiam Canonis Iudaici libros ex Graeca septuaginta versione convertit in Latinum, sed non omnes.

XXXI. Nec hic sistit Hieronymi labor: universos etiam novi Testamenti libros Graecae fidei reddidit.

XXXII. Vulgata nostra veteris Testamenti versio, quae principem inter Latinas locum obtinet, non est antiqua illa quae Hieronymi tempora praecessit, sed quam Hieronymus ipse ex Hebraico edidit. Novi vero antiqua est versio, sed ab Hieronymo emendata.

XXXIII. A septimo saeculo usque ad Concilii Tridentini tempora vulgata nostra Scripturarum versio obtinuit sola in occidentalibus Ecclesiis.

XXXIV. Post laudati Concilii Tridentini tempora vulgata nostra versio authentica est.

XXXV. Mentiuntur splendide heretici adferentes Concilium Tridentinum vulgatam Latinam versionem Hebraicis aut Graecis fontibus anteposuisse.

XXXVI. Concilium Tridentinum non eo sensu vulgatam declaravit authenticam, quod nulla omnino errata, nulla menda in ea reperiantur.

XXXVII. Eo tantum sensu vulgata nostra versio à Concilio Tridentino declarata fuit authentica, quod in iis quae sunt

6
sunt alicuius momenti non discrepet à primario & vero Di-
vinae Scripturae sensu; quod corrupta non sit in capitibus
ad fidem moresque pertinentibus.

XXXVIII. Legere Scripturam Sacram vernaculè editam,
res est planè adiaphora; unde in se spectata neque mala, ne-
que penitus ab Ecclesia interdicta est, aut praecepta.

XXXIX. Ecclesia verò gravissimis ducta rationibus, lec-
tionem illam vetare saepe potest; id quod prudenter ab ea fac-
tum arbitramur, atque statuimus, latâ eâ lege obstringi pri-
vatos quosque Ecclesiae Fideles. Neque est cur in hac re mo-
remur stultas atque irritas in prudentissima Ecclesiae iussa No-
vatorum querelas.

XXXX. Per Scripturae sensum nihil aliud intelligimus,
quàm id, quod auctor Scripturae Spiritus Sanctus per verba
in sacris literis proposita legentibus vult significare.

XLI. Kemnitius cum asseclis suis haereticis omnem à Scrip-
tura sensum exulare iubet praeter eum, quem ipsa litera gignit:
sed longè aliter sentire nos docet Ecclesiae ac Patrum
auctoritas.

XLII. Itaque triplicem Scripturarum sensum universim
statuere licet, Literalem nempe, Mysticum & Accomodatitium.

XLIII. Ad primum igitur illustrandum accedimus. Nihil
nobis firmius persuasum, quàm unum Scripturae locum plu-
res habere posse sensus literales.

XLIV. Cave existimes, hunc ineptum esse ad fidei mo-
rumque elucidanda principia. Siquidem Theologus ex Literali
semper firmum deducet argumentum.

XLV. Reliquum est, ut Allegoricum, Tropologicum &
Anagogicum, in quos Mysticus sensus partitur, explanemus.
Ad primum quod attinet facilè deprehenditur eum locatum
esse in eis, quae per sensum literalem immediatè significata
ad fidem propriè spectant.

XLVI. Tropologicum autem de rebus agendis, de speran-
dis verò Anagogicum esse, ferè omnium SS. Patrum Doctorum-
que consensu improbatum est.

Non

XLVII. Non praetereundus Accomodatitius ; quem in Scriptura admitti debere , id passim in Bernardo videre est.

XLVIII. Plures exigunt Verbi Divini interpretes conditiones , ut Scripturae adscribatur Accomodatitius sensus. Praecipuas interroganti dabimus.

XLIX. Denique sensus Accomodatitius firmum argumentum Theologo non sufficit ad fidei morumque dogmata comprobanda.

L. Scriptura Sacra quoad quaedam capita clara licet sit ac perspicua ; quoad alia vero ambigua est & obscura.

LI. Requiritur proinde externa auctoritas , quae in plerisque capitibus tradat fidelibus germanum Scripturarum sensum.

LII. Hoc divinissimum munus gustu proprio aut privato cuiuslibet fidelis spiritu exerceri nullo modo potest ; neque ei per Scripturas ipsas cumulate satisfieri , quod Reformati omnes ad unum falso astuteque contendunt.

LIII. Itaque ipsi erunt supremi Ecclesiae Pastores , Romanus nimirum Pontifex & alii orbis Episcopi , qui digne iudicent , custodiant atque interpretentur Verbum Dei.

Christi & Apostolorum Traditiones.

NON pauca occurrunt ut in politica & profana , ita etiam in Sacra Ecclesiae doctrina , quae credi observarique oportet , licet nec Dei digito in tabulis Mosaycis scripta , nec Profetarum in veteri Testamento , nec in novo Christi aut Apostolorum ore palam prolata , & in Sacris commentariis consignata reperiantur. Unde locus hic Theologicus de Traditione iure secundum sibi locum vendicat , quem à Theologo saepius consuli , & ex illo argumenta praesertim adversus falsa haeresum dogmata peti necessum est. Nam omnis aevi haereticorum mos est Traditionibus libellum repudii dare , solaque Scripturam pro fidei regula uti , vel abuti potius.

B

Est

I. Est autem Traditio, de qua nobis sermo, doctrina non scripta, sed vivae vocis oraculo quasi per manus ad nos usque transmissa.

II. Plures sortitur divisiones: alia enim est Divina quae ab ipso Deo docente, alia Apostolica quae ab Apostolis, alia Ecclesiastica quae ab Ecclesia proficiscitur.

III. Si Traditionis obiectum inspiciatur, alia rursus fidei est, alia morum aut disciplinae. Singulas exemplis illustrabimus.

IV. In statu legis naturae, hoc est ab Adamo ad Moysen usque, divinae Traditiones extiterunt.

V. In Mosayca lege, quamvis extarent Scripturae, Iudaei tamen Traditionibus ad fidem moresque pertinentibus utebantur.

VI. In lege Evangelica pluribus annis divina Traditio fuit etiam absolute necessaria.

VII. Igitur necessariae sunt his etiam temporibus Divinae Traditiones Christianorum Ecclesiae, quidquid obganiant heretici.

VIII. Traditio divina locus est Theologicus, ex quo certa firmissimaque elici possunt argumenta ad res fidei & morum comprobandas.

IX. Non desunt regulae certissimae, quibus tanquam Lydio lapide divinas Traditiones ab humanis discernere possimus. Eccillas.

X. Prima: Illud non est divina Traditio, cuius, licet in tota Ecclesia servetur, initium reperitur aut in Summorum Pontificum decretis, aut in Conciliorum Canonibus, aut in Statutis Patrum.

XI. Secunda: Doctrina quae in una tantum particulari Ecclesia reperitur, non est divina, sed humana, non tradita, sed inventa.

XII. Tertia: Humanum est, non divinitus traditum dogma, quod contra communem aliorum sententiam ab uno tantum aut duobus, etiam antiquis Scriptoribus, immo & tota aliqua urbe particulari aut provinciâ docetur.

XIII. Quarta: Dogma quod universa tenet Ecclesia, licet in
Sacris

Sacris Litteris consignatum non sit, Divinae Traditioni acceptum referri debet.

XIV. Quinta: Doctrina quam universa Ecclesia quovis saeculo propugnabit divinae est Traditionis, quamvis in libris Canonicis non reperiat.

XV. Sexta: Si quidquam est in Ecclesia communi fidelium consensione probatum, quod tamen humana potestas efficere non potuit, id à Christo venire fidenter pronuntiamus.

XVI. Septima: Praxis quam tota qua latè patet Ecclesia quovis saeculo continuata serie servavit, quaeque instituta non videtur in Conciliis, meritò ab Apostolis descendere censetur; quamvis eius sit generis, ut ab Ecclesia potuerit institui. Quibus omnibus constat, quam circumspectionem nos adhibeamus in Traditionibus divinis admittendis discernendisque ab Ecclesiasticis & humanis.

Sacrosancta Concilia.

Ecclesia Dei vera uti per totum qua latè patet terrarum orbem diffusa est, ita non raro angustos intra limites collecta videtur; quod potissimum fit, quando Concilia OEcumenica in loco quodam ad id destinato celebrantur, ubi membra, si vastissimum corpus spectes, pauca quidem ex omnibus, sed altiore prae ceteris in gradu dignitatis & fastigio constituta totam Ecclesiam veluti praesentem exhibent. Atque horum conciliorum, si legitima fuerint, cum summa sit vis & auctoritas, eorumque decreta, ut D. Ambrosius appellat, sint haereditaria signacula nullius temeritate violanda; locum constituunt sanè insignem, ex quo ad dogmata sua stabilienda; ac errores adversae partis refellendos Theologo argumenta validissima depromere licebit.

I. Iam verò Concilii nomine nihil aliud intelligimus, quam conventum personarum Ecclesiasticarum maximè Episcoporum, à superiore legitimo indictum convocatumque, ut de rebus fidei

B &

& religionis deliberent ac decernant.

II. Duplex Conciliorum genus distinguamus oportet, universale scilicet & Particulare.

III. Universale seu generale vocamus, quod totius Ecclesiae nomine celebratur, & ad quod omnes ex toto Orbe Christiano Episcopi vocantur. Hoc si quoque legitimum fuerit, OEcumenicum audit.

IV. Particulare adpellatur ad quod vel integrae cuiusdam nationis, vel certae Provinciae Praesules, aut Dioeceseos alicuius animarum Pastores congregantur. Hinc particulare Concilium in Nationale, Provinciale ac Dioecesanum plerisque partiri libuit.

V. Quae tribus prioribus saeculis habita sunt Concilia, ea ab Ecclesia, prout solos animarum Pastores complectitur, convocata fuerunt.

VI. Imperatores Christiani octo priora Concilia generalia convocarunt. Romani verò Praesules cetera, quae post octavum celebrata sunt.

VII. Strictum ius ad Synodos vocandi soli Ecclesiae, prout animarum Pastores complectitur, asserimus & vindicamus.

VIII. Unde Dioecesanae Synodi ab ordinario loci, Provinciales à Metropolitanis, nationales à Patriarchis vel Primatibus indici debent.

IX. Ordinarium ius Concilia generalia convocandi in uno residet Romano Pontifice.

X. Non inficiamur alteri quàm Pontifici Summo nonnullis in casibus praedictum ius competere.

XI. Reipublicae Christianae moribus inhaerentes, laicos quoscumque à ferendo in Conciliis definitivo suffragio penitus interdicimus.

XII. Soli namque Episcopi tanquam iudices divina ordinatione constituti, Conciliis intersunt.

XIII. Ex Ecclesiae consuetudine admitti consueverunt Cardinales, Abbates ac Generales ordinum Praepositi.

XIV. Nullam umquam legitimam Synodum reperire est,
cui

cui Imperatores quoad directionem & suffragium praefuerint. Quoad locum verò materiale, ordinem pacemque firmandam plerisque praefuerunt Orientalibus.

XV. Romanum Pontificem omnibus ferè generalibus Conciliis per se ceu per legatos praefuisse, qui neget, supinam totius antiquitatis ignorantiam ostendit.

XVI. Delirant ergo heterodoxi Scriptores Launoius & Basnagius, id iuris Romano Pontifici denegantes.

XVII. Iam verò quae quantaque Conciliorum sit auctoritas ac potestas, discutiendum occurrit. Et primùm nec Dioecesanae, nec Provinciales Synodi sunt auctoritatis divinae: unde infalibile ex iis pro fide & moribus argumentum erui non potest.

XVIII. Ex laudatis Synodis licet non infalibile, non leve tamen argumentum eruitur, nisi maior pars aliarum Ecclesiarum iis repugnet.

XIX. Concilia generalia canonicè indicta & debitis conditionibus instructa in fidei morumque dogmatis definiendis omnino infalibilia sunt; unde desumptum ex eis pro fide & moribus argumentum est omnino certum.

XX. Concilia omnia Ecclesiae utilissima sunt; nonnulla quandoque necessaria.

XXI. Cùm plures & insignes Ecclesiae errore laborant aut Schismate, opus est Concilio generali, quo aut veritas Catholica definiatur, aut tollatur Schismatis occasio.

XXII. Causas celebrandi generalis Synodi opportunas si quis desideret, sex supoeditat constans Ecclesiae praxis, & consuetudo, quas rogati libenter exhibebimus.

Conciliorum Oecumenicorum series.

ATque haec de Conciliis universim dicta sufficiant: nunc ipsorum Conciliorum generalium seriem texere animus est. Nam turpe Theologo est perspectum non habere fontem unde

unde tam saepe aquam doctrinae suae haurire oportet. Diu tamen vastissimo huic negotio immorari non permittit ratio instituti nostri, pauca delibare iubat, & in compendio exhibere, quae Theologicis disciplinis magis opportuna vel necessaria videbuntur.

I. De numero Conciliorum Oecumenicorum licet non omnes Scriptores conveniant praesertim antiquiores; nos autem cum Cl. Iuenino nostro novendecim recensebimus.

II. Quae in his sunt praecipua capita tum ad fidem, tum ad mores & disciplinam spectantia in gratiam Theologiae candidatorum strictim, praeseseque refert laudatus Iueninus. Icirco nos singulorum notionem non contentiosa, sed placida brevique oratione persequemur.

III. Primum inter Oecumenica locum obtinet Concilium Nicaenum, ita dictum ab urbe Nicaea Bythyniae in Asia Metropoli, ubi S. Sylvestro Ecclesiam, & Constantino Magno Imperium moderante anno Christi CCCXXV. Sylvestri vero XJJ. coactum fuit.

IV. Interfuere Patres supra trecentos octodecim, è quibus multi sanctitate ac tormentorum, quae fidei causam Diocletiani, Maximiani & Maximini temporibus subierant, recentibus veluti vestigiis eminebant conspicui.

V. Osius Cordubensis Antistes, Hispaniae nostrae decus & ornamentum insigne, Vitus & Vincentius Romanae Ecclesiae Presbyteri huic Synodo praefuerunt, Sylvestri, cuius erant legati, nomine.

VI. Impium Arii dogma, quod miserè vexabat Ecclesiam, Quatuordecimanorum error, & conflatum à Meletio Schisma praecipuae fuerunt Concilii cogendi causae.

VII. Communi Patrum suffragio damnata fuit Arii impietas; dies, in qua Pascha ubique terrarum celebrari debebat, assignata; Meletii ac ordinatorum ab eo Ministrorum causa definita fuit.

VIII. Ad Canones quod attinet, nec plures nec pauciores

res

res quam viginti conditos fuisse communis est peritiorum sententia: qui etiam summo semper ubique fuerunt in pretio.

IX. Secundum inter Oecumenica locum obtinet non Sardicense, ut quidam opinantur, cum Nicaeni potius appendix dici debeat, sed Constantinopolitanum primum à Theodosio seniore inconsulto Damaso Pontifice Summo anno Domini CCCLXXXJ. coactum.

X. Convenerunt in eo è diversis orientis tantum provinciis Episcopi Catholici centum & quinquaginta, Macedoniani sex, Semi-Ariani triginta sex.

XI. Unde vi convocationis suae solius orientis erat Synodus; quae tamen ex post facto Oecumenica fuit, Damaso totaque occidentalium Ecclesiam hanc illi suo consensu dignitatem tribuentibus.

XII. Tres potissimum extitere causae, ob quas celebratum fuit Concilium Constantinopolitanum primum.

XIII. Plura praestiterunt Patres in hoc Concilio adunati. Primum namque Nicaenam fidem tot procellis iactatam novo velut adversus Arianorum insultus munimento firmarunt.

XIV. Macedonii deinde haeresim Spiritum Sanctum divinitate exuentis, profligarunt.

XV. Ecclesiae tandem Constantinopolitanae Praesulem Orthodoxum praefecerunt.

XVI. Tertium Oecumenicum Concilium Ephesinum erat, seu quod Ephesi Asiae minoris Metropolis Theodosius junior Coelestini Summi Pontificis nutu congregavit anno Christi CCCXXXJ.

XVII. Patrum conscriptorum numerus fuit plusquam ducentorum, quibus Cyrillus Alexandrinus Antistes tum iure suo, tum Coelestini nomine praesidebat: nec locum amisit suum post adventum Arcadii, Proiecti & Philippi, quos Coelestinus suo & totius occidentis miserat ad Concilium.

XVIII. Haeresis Nestorii geminas in Christo personas affingentis, ac Mariam Virginem Deiparam esse negantis
unica

unica fuit Synodi cogendae causa!

XIX. Praeter duodecim Cyrilli Anathematismos alii sex Canones contra Nestorium eiusque sectatores ex hac Synodo prodierunt.

XX. Quartum ex OEcumenicis Conciliis appertum fuit Chalcedone in Bythinia unde Chalcedonense dictum anno reparatae salutis CCCCLJ. indicente Theodosii succesore Martiano, Leone Magno Pontifice suggerente.

XXI. Convenerunt Patres supra sexcentos triginta & amplius, quibus in illis fratribus, qui ab Apostolica Sede sunt directi, Pascasio nempe Lilybetano, Lucentio Asculano Episcopis, Bonifacio & Basilio Presbyteris, adiuncto istis Iuliano Coensi Praesule, Leonem Synodo credimus praefuisse.

XXII. Ipse etiam cum uxore Pulcheria Imperator interfuit, non Iudicis partes, sed Tutoris ac Defensoris acturus; quemadmodum palam Actione sexta declaravit Princeps religiosissimus.

XXIII. Synodi celebrandae occasionem praebuit haeresis Eutichetis Constantinopolitani Coenobii Archimandritae, & Dioscori, Alexandrinorum Episcopi.

XXIV. Plurima in Concilio Chalcedonensi acta sunt, quae in arena dicemus.

XXV. Quintum inter OEcumenica Concilium Constantinopolitanum secundum numeratur; quod an & qua ratione Pontificia auctoritate convocatum celebratumque fuerit, non exigua est inter Scriptores Ecclesiasticos controversia, quae haud aliâ viâ componi posse videtur, quàm si auctoritatem suam Vigilium Papam quamvis invitum in convocando indulsisse, operam verò ac studium in exequendo, Iustinianum Imperatorem contulisse dicatur.

XXVI. Coactum est laudatum Concilium ut Euthichianis; Nestorianis, & Origenistis iretur obviam.

XXVII. Tria famosa Capitula, scripta nempe Theodori Mopsuesteni, Anathematismi Theodoretii, & Ibae Edesseni ad Marin Persam Epistola, unâ cum laudatis haereticis anathemati subiecta fuerunt.

Eu-

XXVIII. Euty chius Constantinopolitanus Antistes, non Vigilius Romanus Pontifex Concilio laudato praefuit.

XXIX. Synodus sexta generalis in iis quae ad ius spectant divinae fuit semper auctoritatis: plures tamen ipsi olim oblocuti sunt in quaestionibus facti, sed immerito.

XXX. Constantinopolitanum secundum in OEcumenicorum numero quintum excipit sextum, seu Constantinopolitanum tertium cum Papae Agathonis consensu ab Imperatore Constantino Pogonato convocatum anno Domini DCLXXX.

XXXI. Theodorus ac Georgius venerabiles Presbyteri, & Iohannes Diaconus adimpleverunt locum in Synodo Santissimi ac beatissimi Pontificis Agathonis.

XXXII. Nova Monothelitarum haeresis infelici conatu Euty chianae veluti è ruderibus excitata, sextae generalis Synodi celebrandae in causa fuit.

XXXIII. Communi Patrum suffragio Monothelitis eorumque ducibus dictus est dies ultimus cum Honorio Pontifice Maximo, qui flammam haeretici dogmatis, non ut decuit Apostolicam auctoritatem, incipientem extinxit, sed negligendo confovit.

XXXIV. Sequitur sextum OEcumenicum seu Nicaenum Concilium secundum anno Christi DCCLXXXVJJ. à Constantino & Irene eius matre Augustis convocatum, Adriano J. Pontifice consentiente.

XXXV. Immanis Iconomachorum furor, inter quos plures fuere Imperatores, plures quoque Constantinopolitani Praesules, qui non solum in eos, qui debitum sacris imaginibus honorem detulerunt, verum in ipsa etiam Divorum simulacra & Christi Crucem igne ferroque sevire ausi sunt, huic Concilio celebrando occasionem dedit.

XXXVI. Probatis Augustorum studiis adsentiens Pontifex, Petro Archipresbytero S. Petri, & alteri Petro Abbati S. Sabae vices suas demandavit, ut Concilio praesiderent.

XXXVII. Quae in hac Synodo acta sunt, ad plura capita reducuntur, de quibus quaerenti paucis faciemus satis.

C

Octa

XXXVIII. Octavum Oecumenicum Concilium est Constantinopolitanum quartum, ab Imperatore Basilio iustitiae & religionis amantissimo Principe coactum anno Christi DCCCLXX.

XXXIX. Interfuere Patres supra centenos duo, inter quos Donatus Ostiensis, & Stephanus Nepesinus Episcopi, ac Marinus Romanae Ecclesiae Diaconus Supremo Legatorum Apostolicorum munere fungebantur.

XL. Actum est in hac Synodo de Photii, qui sedem Constantinopolitanam invaserat, abdicatione, tum & Ignatii ab ea iniquè deiectione restitutione.

XLI. Imperatoris & Concilii iussu omnia, quae adversus Nicolaum Papam & Ignatium in Pseudo-Synodis egerat Photius, igne fuerunt absumpta; ipse etiam cum asseclis damnatus dignitateque sua exutus est.

XLII. Orienti succedit Occidens, in quo primum, sed inter Oecumenica nonum Concilium, quod Lateranense primum dicitur, Romae Callixto Papa JJ. sedente, imperante in Germania Henrico JV. celebratum est anno iuxta peritiorum calculum MCXXJJJ.

XLIII. Hoc ut convocaret Callixtus ipse, duo magni momenti negotia ipsi persuaserunt, scilicet *Investiturarum* abrogationis confirmatio, & Bellum Sacrum, quo Palaestina Hispaniaque nostra ab infidelium tyranide liberaretur. Utriusque rei originem paucis exponemus.

XLIV. Ipse Callixtus Pontifex Maximus laudatae Synodo fraefuit; in qua Imperator Henricus *Investituras*, electiones, bona Ecclesiis restituit.

XLV. Viginti duo Canones ad disciplinam spectantes editi sunt in hac Synodo.

XLVI. Lateranense primum excepit secundum idque inter Oecumenica decimum, quod anno MCXXXJX. ad Ecclesiae clavum sedens Innocentius JJ. convocavit.

XLVII. Tres potissimum convocandae Synodi huius, ad quam, ipso Pontifice praesidente, mille circiter Patres con-

venerant, rationes extiterunt; conflatum à Petro Leonis Schisma, Petrobusianorum & Arnoldistarum errores, & colapsa Ecclesiae disciplina.

XLVIII. Lateranensi secundo successit tertium non minus Oecumenicum, fuitque inter reliqua undecimum, ab Alexandro Papa tertio anno Domini MCLXXIX. convocatum.

XLIX. Confluxere trecenti facile Patres, quibus laudatus Pontifex praesuit.

L. Tribus potissimum de causis habitum fuit Concilium Lateranense tertium, quae nonnullam dicendi copiam in conflictu suppeditabunt.

LI. Viginti septem Canones labefactatae Ecclesiae disciplinae restituendae peropportunos laudata Synodus condidit.

LII. Post Lateranense tertium secutum est quartum inter Oecumenica duodecimum, ab Innocentio tertio Pontifice Maximo doctrinâ virtutumque splendore conspicuo, ultrò citròque missis ad Episcopos & Principes Catholicos literis, indictum.

LIII. Si ullum haftenus, certè istud & numero & auctoritate illorum, qui convenerunt, fuit clarissimum; praesentes enim aderant Patres mille ducenti octoginta quinque, quibus laudatus Pontifex praesidebat.

LIV. Princeps facile causa numerosissimi conventus erat Terra Sancta è Saracenorum manibus eruenda; varii haereticorum, qui tunc exorti fuerant, errores; collapsa denique Ecclesiae disciplina.

LV. Quae in hoc Concilio acta sunt septuaginta Canonibus seu capitulis continentur, de quibus interroga.

LVI. Decimum tertium Oecumenicum fuit Lugdunense primum, Ludugni in Gallia anno MCCXLV. ab Innocentio JV. coactum, ad quod Patres centum & quadraginta convenerunt, inter quos Praesidem egit ipse Pontifex.

LVII. Non una, sed quintuplex fuit causa celebrandi Concilii, quod tribus Actionibus licet gravissimis absolvebatur,

tur, septemdecim Canonibus adiectis, quos Bonifacius VJII. in sext. Decretalium retulit.

LVIII. Alterum Lugdunense Concilium, ex Oecumenicis decimumquartum, à Pontifice Gregorio X. quadruplici de causa anno MCCLXXIV. indictum in Basilica S. Johannis habitum est.

LIX. Ex omnibus mundi plagis ad Synodum hanc, cui Papa praesedit, mille circiter Patres confluxere. Adfuit etiam Iacobus Aragoniae Rex, necnon & praecipuorum Orbis Principum Oratores.

LX. Sex Sessionibus intra tres menses finis impositus est Concilio, triginta & uno Canonibus editis.

LXI. Decimamquintam Synodum Oecumenicam anno Christi MCCCXJ. Viennae Allobrogum ad flumen Rhodanum in Gallia celebratam dictamque Viennensem, Clemens Papa V. convocavit, eique suprema cum potestate praefuit.

LXII. Quinque exposuit Summus Pontifex Synodi coactae causas; videlicet expendendam Templariorum causam, quorum ordo publicam gravissimorum criminum infamiam laborabat; impuras Beguardorum ac Beguinarum sectas; Fratricellorum & Dulcinistarum errores; ferendum Terrae Sanctae subsidium; restituendam denique Ecclesiae disciplinam.

LXIII. Tribus tantum Sessionibus absolutum fuit Concilium Viennense, in quibus plures editae sunt constitutiones quae Clementinae dicuntur corpori Iuris insertae.

LXIV. Decimum sextum inter Oecumenica locum Constantiensi Concilio tribuimus, quod anno MCCCXIV. Iohannes XXJII. convocavit.

LXV. Funestum Occidentis schisma, quo iam diu laborabat Ecclesia, ipsius reformatio, atque Iohannis Vviclefi, Iohannis Hus, ac Hieronymi de Praga errores impiissimi praecipuae fuerunt laudatae Synodi causae.

LXVI. Sequitur Basileense Concilium à Martino Papa V. in executionem Decreti *Frequens* in Constantiensi Synodo promulgati convocatum. Qui.

LXVII. Qui Martino proximè successerat Eugenius JV. eiusdem Synodi convocationem confirmavit, cuius nomine Iulianus Cardinalis Diaconus Sancti Angeli praefuit.

LXVIII. Triplici de causa habita est Basileensis Synodus, cuius Acta quadraginta quinque Sessionibus continentur.

LXIX. In iis tantum Sessionibus Basileense Concilium pro Oecumenico admitti debet, in quibus ipsi Eugenius Papa JV. adhaesit.

LXX. Penultimum seu decimum Octavum ex Oecumenicis erat Florentinum Concilium, Ferrariae inchoatum anno Christi MCCCCXXXVJJJ. sed peste urbem hanc depopulante, Florentiam principem Tusciae Civitatem ab Eugenio Papa JV. translatum.

LXXI. Comparuere in hac Synodo Michael Palaeologus Graecorum Imperator cum amplissimo Episcoporum Orientalium comitatu; regiae urbis Patriarcha Iosephus; Ecclesiarum Alexandrinae, Antiochenae & Ierosolymitanae Legati; vari denique Praesules tum Graeci, tum Latini.

LXXII. Nicolaus Albergatus Presbyter Cardinalis Pontificio nomine primum, deinde Eugenius ipse laudatae Synodo praefuit.

LXXIII. Schisma gravissimum, quod Orientalem iam diu ab Occidentali divulserat Ecclesiam, praecipua fuit huius Concilii causa.

LXXIV. Gravioribus dissensionum capitibus Latinos inter & Graecos semel iterumque discussis, Graeci tandem victas dedere manus, ingentique laetitia ac bonorum omnium gratulatione Ecclesia Graeca Latinae sese adiunxit.

LXXV. Accesserunt triumpho huic Armeni quoque ac Iacobitae pariter cum Ecclesia Latina reconciliati. Finis denique impositus est Concilio pridie Eid. Iulias anno XJX. non item Schismati, quod, Graecis domum reversis, suscitavit denuò Marcus Ephesiorum Antistes.

LXXVI. Ultimum denique inter Oecumenica locum obtinet

ret Tridentinum Concilium, & temporis quo duravit longitudine, & Patrum virtute ac doctrinâ præstantissimorum copiâ, & rerum gestarum magnitudine longè celebratissimum, quod reliquorum omnium præcedentium Conciliorum splendorem auctoritatemque in se uno veluti in compendio quodam complexum fuisse, meritò dici potest.

LXXVII. Diuturna Orbis Catholici, præsertim Germaniæ cum variis hæresum monstris miserè luctantis suspiria demum exaudivit Paulus Papa JJJ. Pontifex Maximus; & quamvis Catholicorum Principum aequè ac Turcarum arma, populorum seditiones undique fremerent, perruptis omnibus quæ plurima sese offerebant obstaculis, invicto animi robore laudatum Concilium anno reparatae salutis MDXLJJ. in urbe Tridenti indixit celebrandum.

LXXVIII. Hæresis quæ Lutherum, Zuinglium Calvinum parentes habuit, & corruptissimi tam Cleri, quàm Populi mores duæ fuerunt laudati Concilii causæ.

LXXIX. Uti verò duplex erat morbus, ita duplicem adhibuit medelam Synodus Tridentina, geminumque sibi præfixit scopum, nimirum damnare hæreses, ac mores emendare. Utrumque adamusim præstitit, viginti quinque Sessionibus habitis.

LXXX. Concilii Tridentini decreta ad fidem moresque pertinentia à supremo in terris Christi Vicario solemniter approbata fuerunt, ac in cunctis ferè regnis, provinciis ac diocesisibus promulgata.

LXXXI. Ergo dubium esse non potest, quin ius quodam generale & commune, quod omnes Christi Fideles obliget, constituent, quidquid contra blaterare ausint hæretici obcecatissimi.

Ecclesiae Catholicae consensus.

Veræ Christi Ecclesiae auctoritatem tuendi gloriosissimam suscipimus provinciam, ut palam fiat, quænam & quam
firma

firma ex hoc loco, seu Fidelium communi sensu duci argumenta possint ad dogmata Theologiae comprobanda. Equidem ea fuit olim, & est etiam num haereticorum indoles, ut licet à se ipsis maximè dissideant, in oppugnanda tamen vera Dei Ecclesia maximè concordent, & armis arma coniungant. Quae monstra Polemicis debellanda relinquimus: ea hic tantum delibabimus, quae eandem Ecclesiam ut Locum Theologicum illustrant.

I. Est igitur Ecclesia si etymologiam petas, graecum nomen; & si verbum verbo reddas, in Latine dici potest convocatio, seu vocatorum coetus.

II. Ad leges verò dialecticas Ecclesia describi potest: *Coetus Sanctorum sub uno capite Christo Deo servientium.* Quae licet in triumphantem, patientem & militantem distinguatur, de Ecclesia tantum militante sermonem instituimus.

III. Errarunt olim Cathari ac Donatistae, qui nullam in Ecclesia maculam, nullam rugam tollerantes, excluderunt ab ea omnes, quotquot non sunt perfecti scelerisque puri. Accedunt iis hodierni Anabaptistae, nullam in Ecclesia infirmitatem ferentes.

IV. Non defuere alii, qui haeretico spiritu in transversum acti, solos Praedestinos in Ecclesia admitterunt. Sed errarunt & illi turpissimè; nec enim omnes, nec soli Praedestinati membra sunt Ecclesiae.

V. Lutheranorum non pauci quorundam veterum vestigia prementes, solis probis locum in Ecclesia concedunt. Sed misere hallucinantur, non enim soli iusti, sed gravissimi etiam peccatores, occulti sive sint, seve publici, sunt in Ecclesiae sinu.

VI. Nec ab Ecclesia excludendi sunt infideles occulti, si baptizati sint, & in externa cum Fidelibus communionem sub legitimis Pastoribus permanent.

VII. Somniavit dubio procul minister diaboli Iurius, dum omnibus fundamentales Fidei, ut loquitur, articulos profiten-

tibus

tibus Ecclesiae fores adperuit : arcendi enim sunt ab eius tabernaculis publici haeretici, manifesti Schismatici, & Cathecumeni etiam illi, qui in competentium numero habentur.

VIII. Illustratur Ecclesia certis statisque caracteribus, qui, ut ex maioribus nostris didicimus, huiusmodi sunt, quod sit Una, Sancta, Catholica, & Apostolica.

IX. Una sit oportet vera Christi Ecclesia tum Fide, qua omnes omniumque aetatum singuli eisdem adsentiantur mysteriis; cum Sacramentis, quibus Christi Sanguis hominibus ad iustificationem applicetur; obedientiam denique, qua omnes eidem capiti adhaereant, ac in unum tanquam in corpus membra coalescant.

X. Unitatis Ecclesiae centrum Sedes est Romana.

XI. Sanctitate sua etiam pulcherrima sese nobis offert Ecclesia, sive Christi Sanctissimi illius capitis habeatur ratio, sive eiusdem doctrinae ac morum puritas spectetur.

XII. Nominis Catholici honorem vera Christi Ecclesia semper & ubique retinuit; unde Catholica est & nominatur, non solum a suis, verum & ab inimicis.

XIII. Ex hac voce *Catholica* certum pro vera Ecclesia argumentum desumitur, seu certo demonstratur, Societatem Christianam quae verè est Catholica, veram Christi Ecclesiam esse.

XIV. Cum traducem Fidei ac semina doctrinae mutuata sit Ecclesia ab Apostolis, profecto & Apostolica deputanda est secundum doctrinam & auctoritatem.

XV. Hisce perspicuis Ecclesiae Christianae caracteribus ac velut lineamentis, vultus ipsius perspectus ita & illustris nobis est, ut montis ad instar omnibus visibilis adpareat, omniumque oculis sese praebeat conspiciendam.

XVI. Quare neque extincta unquam fuit, neque extinguetur, quidquid post Donatistas clamitent Reformati, quorum in Ecclesiam impetus inaniore imbecilioresque sunt, quam ut illius claritatem valeant obscurare.

Una-

23

XVII. Unanimem Ecclesiarum consensum qui sequitur in
iis, quae ad fidem, & mores spectant, incedit tutissimus:
falli quidem aut fallere nescia est Ecclesia, cui Dominus
perpetuò adest, quamque spiritu suo regit. Itcirco ab una-
nimi Ecclesiae Catholicae consensu firmissimum Theologus
hauriet argumentum.

XVIII. Iam verò eiusmodi notae ad unam omnes soli
ei Ecclesiae insunt, quam nos iure Catholicam & Romanam
adpellamus; quaeque proinde, cum aliunde etiam continua
Pastorum serie ab Apostolis ad haec usque tempora, sanc-
tissimis etiam viris ac miraculorum frequentia clarissime ful-
geat, illa unice vera Christi Ecclesia habenda est, extra
quam salus frustra omnino quaereretur.

Romani Pontificis Iudicium.

Locum imprimis arduum ac difficilem à Viris eruditis-
simis aetate nostra certatim copiosèque illustratum
adgredimur, in quo Romani Pontificis auctoritas contine-
tur. Pressis itaque vestigiis Cl. Juenini nostri, quantum au-
toritatis ac roboris illi tribuendum putemus, sequentes pro-
dent propositiones.

I. Abeant in malam rem recentiores haeretici asseren-
tes, nullum vel ipsi Petro super universam Ecclesiam, ip-
sos etiam Apostolos principatum à Christo collatum fuisse,
vel si quem Petrus obtinisset, eum non iurisdictionis &
auctoritatis, sed ordinis dumtaxat fuisse.

II. Apostolum Petrum Romam venisse, in eaque urbe
fixisse sedem, quam ad obitum usque rexit, vocem licet
extollant Calvinistae, omnibus etiam lippis notissimum est.

III. Ergo Romanus Pontifex legitimus est Petri Succes-
sor, ac verus Christi Vicarius, visibile totius Ecclesiae ca-
put, omnium Christianorum Pater ac Doctor existit, ipsi-

D

que

24
que in Persona Petri regendi ac gubernandi universam Ecclesiam potestas collata est, fremant licet Calvinus ac Lutherus.

IV. Romani Pontificis de aliqua Fidei morumque controversia iudicium locus est Theologicus, non leve Theologo argumentum suppeditans; & fatentibus omnibus Catholicis vinci nescium, si consensus accesserit Ecclesiae.

V. Quilibet Episcopus divino iure Iudex est controversiarum Fidei & morum: unde licet irrefragabile non sit iudicium ab Episcopis extra Concilia de Fide aut moribus latum; eius tamen, nisi evidens sit error, haberi debet ratio.

Sanctorum Patrum auctoritas.

Providentissimum in Ecclesia sua instituenda gubernandaque Numen, non solum de visibili capite, à quo vigor omnis in reliqua membra descenderet, illi prospexit; verum etiam omni aevo viros vitae, morum ac doctrinae fulgore summè conspicuos eidem summisit, qui velut stellae ex alto splendentes sanctitatis ac sapientiae suae radiis Ecclesiam ubique gentium illustrarent, & haeresum aliorumque errorum tenebras luce sua dispellerent. Atque hi sunt, quos Sanctos Patres & Ecclesiae Doctores adpellamus; quorum auctoritas plurima fortissimaque ad res Fidei & morum perdiscendas tuendasque praesidia Theologo sufficiet, ut sequentibus propositionibus adperiemus.

I. Unius aut alterius Patris de rebus Theologicis sententia, aliis de ea silentibus, firmum argumentum non praestat.

II. Plurium Patrum in unum dogma consensus, aliis ex altera parte reclamantibus, multum quidem probabile, sed non omnino certum sufficit argumentum.

Una-

III. Unanimis Sanctorum Patrum in unum dogma consensus certissimum argumentum Theologo ministrat.

IV. Sancti illi Patres caeteris sunt anteponendi, qui datâ operâ rem de qua lis est, tractarunt.

V. Nonnullae servandae sunt cautiones in legendis laudandisque pro Fide Patribus. Hae autem quam uberem supeditare possint dicendi copiam, agnoscet, qui cupidum carum patientemque animum in certamen attulerit.

Scholae Theologorum auctoritas.

Iunioribus quibusdam ac novatoribus non solum Haereticis, sed quod dolendum, Catholicis etiam Scholasticorum nomen invisum est adeo, ut ubi primum illud audiverint, blasphement quod ignorant. Modò turbam inanem, otiosam ac litigiosam appellant, & grandi supercilio despicunt; modò velut reipublicae perniciosos ex Academiis & Orbe universo eliminandos esse pronuntiant, omneque venenum in eos spuunt, quod vel ex heterodoxorum libris vel Pseudo-Criticorum quorundam satyris hauserunt ore pleno. Dum autem Scholae Theologorum auctoritatem adstruimus, non eorum suscipimus partes, qui toti clamoribus, barbarie, spinosis aridisque metaphysicarum rerum quaestionibus vesci pascique amant; sed illorum tantum, qui Scripturâ & Traditione nitiuntur, ut suas assertiones confirmant.

I. In iis quae ad fidem aut mores pertinent, nulla debet haberi ratio Scholasticorum, qui nec Scripturâ nec Traditione, sed sola humana ratione & recentiorum auctoritate sua placita confirmant.

II. Plurium Scholasticorum, ex iis etiam qui placita sua ad Scripturae & Patrum normam exigere profitentur, in aliquod dogma consensus, si alii insignes licet numero pauci dissentiant, non maioris est ponderis, quam rationes quibus nituntur.

III. Unanimis Scholasticorum omnium in unum dogma consensus magni roboris argumentum Theologo suppeditat.

IV. Dogma quod unanimi Scholasticorum consensui adversatur, si haeresis non est, accedit proximè ad haeresim.

V. In praetio apud Theologum doctrinale iudicium esse debet, quo facultates quaedam Theologicae, quae sapientiae & eruditionis famam commendantur, certas propositiones aut approbant, aut reiiciunt.

Historia humana.

I. **P**lumbeus bardusque sit oportet, qui historiae sive Ecclesiasticae, sive prophanæ cognitionem Theologo perutilem esse negaverit.

II. Nonnullae sunt regulæ quibus verae à fictis historiis dignoscuntur, quas referemus & illustrabimus.

III. Praeter auctores sacros nullus historicus certus esse potest ea certitudine, quae fidem generet.

IV. Historici graves & fidedigni, quales sive in Ecclesiasticis sive in Saecularibus nonnunquam reperire est, Theologo argumentum probabile suppeditant.

V. Omnes probati ac graves historici, nullo contradicente, factum aliquod enarrantes, Theologo certum argumentum sufficiunt.

Philosophorum auctoritas.

I. **P**hilosophorum pauci, illi scilicet, qui naturae vim & effecta, morum & vitae normam via & ratione investigarunt, magna ex parte sunt consecuti, Theologis perutiles absdubio sunt. Multa siquidem à

Phi-

Philosophis prudenter fuisse & graviter disputata, multa etiam breviter & commodè dicta, multa denique ingeniosè & luculenter exposita, qui negaverint, ii non sunt verbis & ratione, sed vinculis & carcere fatigandi.

II. Philosophorum omnium una eademque consensus certam Fidem facit Philosophici dogmatis.

III. Cùm verò de unius aut alterius Philosophi secta disseritur, quò quisque doctior & gravior est, eò est illius quidem & probabilior auctoritas & fidedignius testimonium. Sed nulli Theologus ita sese adiudicare debet, ut ab eo ne latum quidem unguem putet discedendum.

Naturalis ratio.

I. **H**umanitatem certè Theologo tentat eripere, quisquis naturali vi argumentandi spoliare ipsum conatur. Ratio itaque naturalis utiliter ab ipso consultitur.

II. Cavendum sedulò Theologo est, ne Rationem naturalem per modum principii in rebus Theologicis usurpet.

III. Communia principia Rationis naturalis certum Theologo argumentum sufficiunt; conclusiones vero quae alià vià quàm per demonstrationem ex illis inferuntur, argumentum probabile tantùm.

DE PROPOSITIONUM censuris.

Satis non est viro Theologo locorum notitia, ex quibus argumenta pro confirmandâ fide & regulandis moribus desumenda sunt, sed praeterea requiritur, ut noverit quibus censuris affici debeant propositiones, quas iisdem sive fidei, sive morum regulis oppositas iudicaverit. Par est igitur, ut de propositionum censuris nonnulla delibemus.

I. Octo praecipuae sunt propositionum censurae. Alia nimirum est propositio haeretica, alia erronea, alia scandalosa, alia blasphema, alia piarum aurium offensiva, alia temeraria, alia seditiosa, alia denique suspecta. His à nonnullis adduntur propositiones haeresi proxima, haeresim sapiens, suspecta de haeresi, improbabilis, malè sonans, & damnabilis.

II. Propositio haeretica rectè definitur, quae expresso Dei verbo, aut expressae definitioni Ecclesiae adversatur.

III. Propositio erronea strictè sumpta ea est, quae negat veritatem, quam communis Ecclesiae consensus mediatè revelatam iudicat, quamvis id Ecclesia nondum definierit expressè.

IV. Propositio illa quae per se nata est parere spiritua-lem proximi ruinam, scandalosa dicitur, licèt nec error, nec haeresis in ea apertè notari possint. Quae aliquod aut in Deum, aut in Sanctos convitium continet, blasphema dicitur.

V. Malè sonans propositio rectè diffinitur ea, quae, licèt duplicem habeat sensum unum bonum & alterum ma-
lum,

lum , absolutè tamen & sine distinctione profertur. Offensiva piarum aurium appellatur , quae aliquid absonum & subiecto de quo profertur indignum continet.

VI. Si in materia fidei aut morum absque auctoritate, aut Scripturae , aut unanimis traditionis , aut saltem aliquorum Patrum profertur propositio , temeritatis notam haud effugiet. Si vero nata fuerit parere seditionem , dicetur seditiosa.

VII. Propositionem suspectam de haeresi eam dicimus, quae multa cum probabilitate iudicatur haeretica ; si verò maiori cum probabilitate talis iudicetur , haeresim sapit.

VIII. Propositio haeresi proxima ea definitur , quam maior & sanior Doctorum pars ex Scriptura & Traditione iudicat esse haeticam ; licet non audeat eam simpliciter haeticam dicere , quòd aliqui non infimi subseii Theologi contendunt , ipsi censuram huiusmodi inuri non debere.

IX. Improbabilis est propositio , quae nullo Scripturae, Traditionis aut rationis Theologicae fundamento nititur : damnable verò , quae prohiberi debet abstrahendo à speciali censura qua potest affici.

Haec pro unius anni curriculo sint satis ; illa autem, quae minus arrideant , spongiae , ferro , Vulcano trade.

O. S. C. S. M. E.

Vt. Dr. D. Raymundus Albornoz,
V. G.

Vt. D. Josephus Em. Balaguer,
Cen. Reg.

D. D. Salvator Puche,
Stud.Reg.& Rect.

sunt, absolute tamen & sine distinctione proferuntur.
 Si autem dicitur, quod aliquid absolute & sub-
 iecto de quo proferuntur habentur continet.
 VII. Si in materia ista, que continet absolute
 subiectum, que in materia ista continetur,
 tum factum proferuntur, tum processio, tum
 colligitur. Si vero non fuerit, factum, colligitur,
 dicitur.
 VIII. Propositionem antecedentem de materia
 que nulla cum probabilitate habetur, si vero
 majori cum probabilitate talis indicatur, habet
 VIII. Propositionis materiae proposita
 maior & minor. Dicitur pars ex
 iudiciis esse habentem, nec non
 talem dicitur, quod aliquid non
 talem, ipsi contentum in
 IX. Incompossibile est propositio,
 quae nulla scripturae.
 Incompossibile est tamen,
 quae promittit deest
 sua que potest
 Hanc pro non
 quae non
 O. J. C. & M. H.
 R. D. D. R.
 R. D. D. R.
 R. D. D. R.
 R. D. D. R.

